

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

ZATURDAG 29 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 28 Augustus.

De nieuwe St. Jakobskerk te Vlissingen. (1)

Door Karel den Vijfde, de koning van Spanje, die de Nederlanden genoemd heeft, in de bedoeling der bevrijding van het spaansch gezag, de juistheid vooral der laatste benaming volkomen bewezen. Wel werd de Brielle door de zogenaamde Watergeuzen op den 1^{en} April 1572 ingenomen, maar Vlissingen was de eerste stad, die, uit eigene beweging, de spaansche bezetting reeds op den 6^{en} April daaraan volgende verdreef, als of het haar leed deed, niet de eerste het vrijheidsvaandel te hebben opgestoken; en zoo groot zijn de diensten door de Vlissingers bewezen, dat men bij eene onpartijdige beoordeeling der geschiedenis genoodzaakt wordt te bekennen, dat het welgelukken van den opstand voor een groot gedeelte aan Vlissingen moet geweten worden. Toen de zaak van den Prins van Oranje, door het verlies van Haarlem en de belegering van Alkmaar, zeer slecht stond, werd hem door de heldendaden der Vlissingers nieuw moed geschonken; door hen werd het kasteel Rammekens, de stad Zierikzee en eindelijk ook Middelburg zelve ingenomen. Op deze wettige stroomen waren zij de schrik der Spanjaarden, en voorwaar was het hunne schuld niet, dat Antwerpen de zijde der Staten niet bleef toegedaan, daar zij, onder andere feiten, tot tweemaal de spaansche vloot als gemaakt buit voor de muren van Antwerpen hebben weggevoerd.

Doch treurig is het te moeten bekennen, dat denzelfden Paaschdag (den 6 April 1572), waarop hunne vrijheidszon verrees, het licht des waren geloofs voor twee eeuwen lang werd nitgedoofd. De uitoefening der katholieke godsdienst werd ten strengste verboden. Het lot der geestelijken is ons onbekend; maar van de gesloten kloosters wist men geen beter gebruik te maken, dan met de afbraak er van, zoo het mogelijk ware, de Schelde tusschen Vlaanderen en Lillo voor de Spabjaarden te stoppen, en het zeggende wij over hun gedrag in die dagen van de bedienaren van de godsdienst van vaderen in het land van Kadzand en Staats-Vlaanderen. De koning heeft dan ook Vlissingen, volgens Gods bevel, voor dien afval van het geloof geboet. Eerst in de tweede helft van de achttiende eeuw vindt men eenige vonken er van hier weder. Gedurende vele jaren echter moesten de geloovigen nog naar Middelburg gaan om hunne godsdienstpligten te vervullen; en, nadat zij eerst te vergeefs hadden beproefd een kerk te openen — maar deze paapsche stoutigheid werd terstond verboden en al wat de kerk bevatte naar het stadhuis gebracht — mogten zij eindelijk in 1795 in een uithoek der vesting eene huiskerk gebruiken.

Doch sedert dien tijd is door de goddelijke beschikking hun toestand zoo verbeterd, dat zij op den voornaamsten stand der stad in 1805 eene nieuwe kerk konden stichten, die reeds in 1818 moest vergroot worden. Nu, daar een derde gedeelte der inwoners katholiek is, kan ook die vergrootte kerk niet meer aan de behoeften voldoen.

Katholieken! wie onzer kan ongevoelig blijven bij de godsdienstige geschiedenis dezer stad? Wiens geloovig hart treurt niet bij de herinnering aan het droevig lot van het aloude Vlissingen, dat jaren en eeuwen van de vrije uitoefening onzer H. godsdienst geheel moest verstoken blijven? Maar wie onzer is niet verblijd bij de gedachte, dat in den korten loop eener halve eeuw de Katholieke Kerk in datzelfde Vlissingen door Gods hand zoo zichtbaar is gezegend? O! zeker mag dan ook de kerk van Vlissingen op de toegenegenheid en liefdevolle medewerking der nederlandsche Katholieken rekenen bij den bouw van eenen nieuwen tempel, waartoe de noodzakelijkheid deed besluiten. Volgens het schoone plan van den bouwmeester Th. Molkenboer zal deze nieuwe kerk, die de oude St. Jakobskerk in schoonheid zal evenaren of wellicht overtreffen, weldra een sieraad der stad en eene baak in zee zijn, geheel gehouwd naar den stijl der eeuw, waarin Vlissingen uit een visschersdorp in een wereld-

beroemde zeehaven werd herschapen.

Getuige de kunstkenner J. A. Alberdingk Thijm, die in de *Duitsche Warand*, bl. 128, niet aarzelt allen lof te geven aan den bouwmeester, die het plan »der kerk zonder twijfel in spitsbogenstijl heeft ontworpen.» Maar hij bejamert te regt in het fransche gedeelte, bl. 23, »dat, wanneer men het edele werk van den bouw van een Godshuis onderneemt, men niet altijd begint met den maatregel, die alles moest voorafgaan, te weten, met de keuze van eenen goeden en edelen bouwmeester.»

Met vereenigde krachten en liefdevolle samenwerking, zelfs van de behoeftige leden der Gemeente, werd de zaak van den bouw der nieuwe kerk moedig ondernomen. Wekelijks toch brengen allen, bijna zonder uitzondering, met lofwaardige getrouwheid, volgens teekening en vermogen, eene niet onbelangrijke som te zamen, die voor een groot gedeelte zamenvloeit uit de vruchten van hunne arbeid en dagelijksche verdiensten. En, wij zeggen het met groothartige blijdschap, de nieuwe gothische kerk van Vlissingen zal schoon zijn, niet slechts door de zuiverheid van den bouwstijl, maar vooral door de herinnering aan de ontelbare en groote offers door de goede Katholieken met zoo edels bereidvaardigheid aangebracht. Schieten echter andere krachten in deze zoo moeilijke zaak veel te kort, gezinszins zijn zij daardoor ontmoedigd; integendeel, met de bewustheid van het moeilijke te doen, vestigen zij met zoo veel te grooter vertrouwen hunne blikken op de goddelijke voorzienigheid. Zouden zij toch de eersten zijn die te vergeefs op haar rekenen? Neen! voorzeker neen! Laat ons het luide verkondigen:

De Voorzienigheid toont zich in deze op geheel bijzondere wijze: Eene kommissie, zamengesteld uit de achtbare leden van het R. K. kerk en armbestuur, heeft zich vereenigd om de wenschen van hunnen herder te ondersteunen, door de opening van eene buitengewone verloting, ten voordeele der nieuwe kerk, naar het voorbeeld, gegeven in andere provinciën van het rijk. Tot dit doeleinde is de noodige toestemming aan de Regering gevraagd en verkregen volgens koninklijke magtiging, bij resolutie van den 30 Julij jl. n°. 37.

Deze verloting zal uit 100 kostbare en smaakvolle prijzen bestaan tot een bedrag van 2000 gulden.

De eerste prijs zal zijn eene zilveren koffijkan, theepot, melkkan en suikervaa, te zamen ter waarde van 300 gulden.

De tweede, een paar zilveren prenter-trommels met bladen, ter waarde van 225 gulden.

De derde, twaalf zilveren lepels en vorken, ter waarde van 150 gulden.

De vierde, een zilveren tabakspot en komfoor, ter waarde van 100 gulden.

De vijfde, een paar zilveren kandelaars, ter waarde van 80 gulden.

De zesde, een zilveren soeplepel, ter waarde van 40 gulden.

De overige prijzen zullen in verschillende kostbare voorwerpen bestaan.

Door deelneming derhalve aan deze daad van liefde zal men tegelijk de kans erlangen eene schoone gedachtenis voor zijne milddadigheid te verkrijgen.

Maar meer dan dit, de deelneming aan deze verloting moet beschouwd worden als een goed en zeer verdienstelijk werk, en deze beschouwing geeft ons de hoop, ja de zekerheid, dat onze onderneming met eenen goeden uitslag zal bekroond worden. Immers, het geldt het bouwen eener kerk, van een tempel, den Koning der koningen gewijd, de stichting van eene plaats van gebed, boetedoening, kwijtschelding en vertroosting voor de geloovigen. Uit een godsdienstig oogpunt is, aan den bouw eener kerk mede te werken, de openbaring van Gods magt en goedheid helpen bevorderen. Eene zoodanige onderneming verblijdt het hart des Heeren en verzekert den deelnemer een duizendvoudig loon.

Bovendien, het geldt het stichten eener kerk te Vlissingen op het eiland Walcheren; en een ieder, die ook slechts eenigermate bekend is met de godsdienstige geschiedenis van dit eiland, zal beseffen wat dit beteekent.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen / 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 25 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Dit eiland, Katholieken van Nederland! is geheiligd door de prediking van den grooten apostel Willibrord en zijne gezellen, volgens de oudste oorkonden. Slechts op korten afstand van Vlissingen worden nog de teekenen der zege op het heidendom behaald, die afgedrukt en getoond, die door den H. Willibrord zijn ter nedergehouden ter plaatse, waar door den Heilige de eerste kapel in het westelijk gedeelte van het eiland werd gesticht, welke plaats nog heden Westkapelle wordt genoemd. Het geldt eene kerk te Vlissingen, dat zich in de tegenwoordigheid van den heiligen apostel mogt verheugen, waar hij, na vele bekeeringen, zijne pelgrimsflesch achterliet, in welke door Gods kracht de weinige wijn vermenigvuldigd werd, zoodat de Vlissingers om dit te gedenken, nog heden eene flesch in hun stadswapen voeren.

Mogen wij dus niet te vergeefs op uwe liefde en uw godsdienstzin, Katholieken; ter voltooiing van een zoo belangrijke onderneming, den aanbouw eener nieuwe R. K. kerk in Vlissingen, hebben gerekend?

In het Burgerweeshuis alhier werd, door de koning des Konings, in het diepste geheim, zelfs zonder voor kennis van regenten, onder het bekende gezicht van van Speyk, op den verjaardag der onthulling van het monument op den Dam, een kolossale witte marmeren met zwarten rand ingemetseld, waarop met roode en zwarte letters gebeiteld staan de volgende dichtregelen, door den heer Mr. J. H. Burlage vervaardigd, bij gelegenheid eener reünie van zee-officieren, in het vorige jaar alhier gehouden ter gedachtenis van van Speyk's heldendood; de in cursief gedrukte regels zijn in roode letters uitgevoerd.

Van Am t'els burgerwees, wiens ridderslike naam
Voet de eer van Vorst en Vaderland,
De lont sloeg in het kruid ten koste van zijn leven —
Aan hem, die Nederlands Vlag, geschonden en vercheurd,
Aan de overmagt hier veel kon geven
Dan in zijn bloed te treden
Van Speyk heeft, trouw tot in den dood,
En trouw aan 't kleed als kind, gehandeld
Zijn Vlag, bij 't laatst marwel' gedrongen in 't bloed,
En zóó den euvelmoed in 't aangezicht geslagen
Toen was de driekleur 's vlands buit,
Half rood geversd in 't bloed, half zwart gebrand in 't kruid!
(H.)

De *Utrechtsche Courant* schrijft het volgende:

»Men verzekert, dat sommige predikanten (met het oog op al. 1 van art. 23 der nu afgekondigde wet op het lager onderwijs) onder de hand pogingen in het werk stellen om te beproeven, wat er nog uit de schipbreuk van het godsdienstig onderwijs kan gered worden, en wel met name om zekere schoolwerkes te behouden, die den toets van al. 2 van gemeld wetsartikel kwalijk zouden kunnen doorstaan. Wij begrijpen — zegt de berigtgever — die vasthoudendheid; te wenschen dat het echter, dat de woorden van den minister van Justitie: »de kerk moet worden wakker geschud om de leerstellige behoefte der kinderen te voorzien» (de uitspraak bij de zitting der Tweede Kamer van 10 Julij jl.) niet voor doove-mans-ooren gesproken werden.

De *Utrechtsche Courant* bevat het volgende schrijven uit Lissabon van 16 dezer, aan boord van Zr. Ms. fregat de *Wassenaar*, per mailboot naar Rotterdam:

»Wij zijn gisteren avond ten 8 ure alhier ten reede geankerd, derhalve vijf dagen na ons vertrek uit Plymouth. Een gebrek aan de machine heeft ons ruim 24 uren enkel zeil doen voeren; doch daar de gelegenheid gunstig was heeft dat geen groot oponthoud veroorzaakt. Met de machine werkende en een fiske bramzeilkoelte, liepen wij meer dan elf mijlen. Wij vonden alhier ter reede Zr. Ms. fregat de *Bluyter*, kommandant kapt. luit. ter zee van Maldeghem, welk schip hier reeds drie weken ligt, het stoomschip *Groningen*, kommandant kaptein luitenant ter zee Wolterbeek, aan boord van welk schip Z. K. H. de prins van Oranje zich bevindt, een amerikaansche korvet en een paar portngesche oorlogschepen. De prins was naar Cintra, waar de koninklijke familie haar verblijf houdt. Wij weten nog niet hoelang wij hier blij-

(1) Ingezonden. Gaarne plaatsen wij dit stuk, om het doel, alhoewel wij de daarin voorkomende geschiedkundige beschouwingen voor rekening van den schrijver laten.

ven zullen, waarschijnlijk zullen wij de Zeehond, die kadets voor den Wassenaar aan boord heeft, moeten afwachten. De Groninger was hier één dag voor ons aangekomen, doch had een paar plaatsen, o, a. Ferrol bezocht. Wij zijn genoodzaakt geweest hier zonder loods binnen te loopen; geen van die heeren liet zich buiten zien en ofschoon onze loodsvlag van den top waaide, kwam er op de rivier zelve ook nóg geen aan boord; daar het nog al hard woei, waren zij misschien bevreesd dat te worden. Lissabon zelfs ziet er op dien afstand, waarop wij liggen van de reede gezien, zeer goed uit; men zou het de witte stad kunnen noemen; de huizen zijn alle wit en tegen den rug der bergen aangebouwd tot den top, hetwelk een schitterend aanzien geeft; men ziet verscheidene grootte gebouwen en kerken boven uitstekend, doch in de stad zelve geen groen, waardoor zij een doodsch aanzien heeft. De geheele eekwipaasje geniet de beste gezondheid, ook de état-major is welvarend. Wij zijn hier in een klimaat waar men wel gezond, maar niet ziek worden kan."

De russische dagbladen deelen de oprigting te St. Petersburg mede van eene maatschappij, ten doel hebbende de daarstelling van fabrieken van verduurzaamd vleesch, in het zuiden van Rusland en Siberië, alwaar het rund vee overvloedig en van weinig waarde is. De produkten zouden, naar Frankrijk vervoerd worden, om tot minderen prijs dan het versche vleesch, te worden verkocht. Het aangenomen procédé is dat van den heer Fastier, dat reeds door het fransche goevernement in de keizerlijke werkplaats te Bordeaux gevolgd wordt. De statuten zijn goedgekeurd bij ukase van 23 Julij II., op naam der vijf stichters, de HH. Benardeky, Kokcaeff, de Balkoff, van Desen, russische onderdanen, en Maximilien Chollet, een Franschman. Het kapitaal der maatschappij bestaat uit drie millioen zilveren roebels of twaalf millioen franks. De werkzaamheden zullen onmiddellijk worden aangevangen. Het schip *Solis*, te Marseille uitgerust door de heeren Chollet en C^o. en bevracht met het noodige materieel en een talrijk personeel verklieden, als: blikslagers, slagters, looijers, enz. is gereed om uit te zeilen. De eerste werkplaats is gelegen twee wersten van Restoff, aan de Temermk, een tak van de Don, te midden van uitgestrekte weilanden. Er zijn reeds kudde vee bij voorraad aangekocht.

Het russische personeel der maatschappij is reeds op de plaats aanwezig, en men wacht slechts op de fransche bevelen, om de werkzaamheden aan te vangen. Frankrijk in te voeren.

Op den 26sten Augustus 1857 zijn door Z. M. op de gebruikelijke wijze in een bijzonder gehoor ontvangen de buitengewone gezanten en volmagtigde ministers van Z. M. den Koning der Belgen en van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, beiden ter overhandiging der kennisgevingen van hunne Souvereinen wegens het voltrokken huwelijk tusschen Z. Keiz. H. den Aartshertog Ferdinand Maximiliaan van Oostenrijk en H. K. H. mevrouw de prinses Charlotte van België.

Dezer dagen heeft men hier den persoon gearresteerd, die verdacht wordt gehouden den gezagvoerder van het schip *Henriette* te hebben bijgestaan in het vermoorden van een der schepelingen van dien bodem, door hem in zee te werpen.

Wij ontvangen heden eene telegrafische dépêche uit Triest met berichten uit Batavia, loopende tot 10 Julij. Omtrent den handel houdt zij het volgende in:

Koffij vast en op levering gevraagd, 4000 picols werden afgedaan tot f 36 voor gewone en f 38 voor West-Indische bereiding. In de vesting te Padang werden 40000 pikl. verkocht, door één tot f 34.02.

Suiker stijgende. Voor aankomst der mail werden 8000 pikl. afgedaan op levering tot f 224 a 225 voor n° 16. Sedert zijne eigene verkopen bekend geworden. In loco noteert men thans f 25 voor n° 16.

Rijst. 2000 koyangs Carga vonden koopers voor China tot f 125 a 130. Ordinaire blanke Java vonden vraag; men houdt op f 150.

Voor luidige bestaat levendige vraag en de prijzen zijn vast op f 4.25 voor prima.

Arak is heden zeer gezocht doch niet te krijgen, daar de voorraad opgeruimd is. Voor 150 leggers bedong men f 150.

Huiden gevraagd. Voor Buffel wordt f 4.60 geboden. Peper stijgende. Voor 500 pic. Benkoelen bedong men f 24, terwijl Lampong op f 22 wordt gehouden.

Cassia Vera zonder omgang, bij gebrek aan aanvoer. Damar is gestegen op f 34, tot welken prijs 200 pic. wordt afgehaald.

Van prima kwaliteit is niets aangevoerd. Gember gevraagd; 150 pic. vonden koopers tot f 150. Van 1ste kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 100. Van 2de kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 80. Van 3de kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 60.

Van 4de kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 40. Van 5de kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 20. Van 6de kwaliteit 100 pic. vonden koopers tot f 10.

Vrachten naar Holland f 100; naar China 8 0.55 per pikol voor Rijst.

De partikuliere uitvoeren gedurende de laatste maand hebben bestaan uit: 3,640 pik. Koffij, 36,600 pik. Suiker, 123,718 pic. Rijst, 12,892 $\text{\textcircled{R}}$ Indigo, 521 legg. Arak, 15,240 stuks Huiden, 969 pic. Peper, 413 pic. Cassia Vera, 558 pic. Gom Damar, 70 pic. Gutta Percha, 597 pic Gom Elastiek.

De mails van 9 en 25 Mei zijn tegelijkertijd den 7den Julij aangekomen. (N. R. Ct.)

Op de Prinsengracht bij de Leidschestraat zijn heden nacht door nachtwachts op heeterdaad van diefstal betrapt in een pakhuis en kantoor, twee personen, waarvan de eene reeds een vonnis te dier zake ondergaan heeft. Zij waren in het bezit van f 174 aan geld en twee aandelen in eene vereeniging van geldswaarde. In het pakhuis heeft men verscheidene loopers, een mes, twee beitels en een zakje waarin f 9 gevonden.

(Amst. Ct.)

Men verneemt dat Z. Exc. de minister van oorlog, ten einde de oprigting van het Paleis voor Volksvlijt, van zijne zijde zooveel mogelijk te bevorderen, er in heeft toegestemd dat de kavallerie-kazernen worden verplaatst op de gronden daartoe van wege de Vereeniging voor Volksvlijt aangeboden. Men mag zich dus vleijen dat, ten gevolge van deze goedgunstige bewilliging, weldra een aanvang met den bouw van deze belangrijke stichting zal worden gemaakt. (Amst. Cour.)

Het te Luik verschijnende blad *la Tribune* meldt, dat de moeilijkheden, die tot dusverre de vernieuwing van het nederlandsch-belgisch handelstraktaat hebben belet, uit den weg zijn geruimd.

Uit Assen wordt gemeld: De thans heerschende droogte gepaard met hevigen oostenwind, geeft aanleiding tot vele branden in het veen, welke onder deze omstandigheden en bij gebrek aan water bijna niet te blussen zijn; zoo is er Zondag 23 Aug. jl. brand ontstaan in het veen van den heer H. S. Gratama en C^o., aan de Asscher Wijk, ten gevolge waarvan 33 stok nieuwe en 20 stok oude turf verbrand is en welke brand slechts met de meeste krachtsinspanning is kunnen gebluscht worden. Ook elders moet het vuur in de veenen veel schade doen. Zoo berigt men van Schoonoord, dat daar mede brand in den turf is ontstaan, en er wel voor f 2000 zou verbrand zijn, terwijl er althans twintig andere branden in zoden bestaan, zoodat zeer vele inwoners huine inboedels gepakt hadden en met angst afwachten, wat gebeuren zoude. Deze branden zijn veelal aan onvoorzigtigheid te wijten; zeer vele veenarbeiders maken op het bloote veen vuurtjes om koflijwater te koken, en blussen ze, wanneer ze naar huis gaan, dikwijls niet goed uit; het vuur deelt zich dan aan het veen mede, en bij de felle droogte en hevigen wind is het spoedig verspreid.

's GRAVENHAGE, 26 Aug. Z. M. de Koning heeft gisteren tegen den middag HH. KK. HH. den kroonprins en de kroonprinses van Wurtemberg, op het groot stedelijk Badhuis te Scheveningen, een bezoek gebracht en aldaar eenigen tijd vertoefd.

Z. M. heeft den heer A. de Kubinge, geheimraad van Z. M. den Keizer van Oostenrijk en directeur van het nationaal museum in Hongarije (die in de residentie is aangekomen en aan het *Hôtel Fuhri maréchal de Turrenne*, afgestapt), doen uitnodigen om Z. M. op het Loo een bezoek te komen brengen.

Z. M. heeft heden middag ten half zes ure tengehoore toegelaten den heer de Fréals, eerste sekretaris van het fransch gezantschap, zaakgelastigde *ad interim*, gedurende de afwezigheid met verlof van den baron d'André, en den heer de Morgan, tweede sekretaris van hetzelfde gezantschap.

Z. M. de Koning is heden morgen ten 5 ure met een extra spoorlijn uit de residentie naar het Loo vertrokken; Z. M. wordt in de volgende week van daar terug verwacht.

De ministers van Oorlog en van Koloniën worden binnen eenige dagen van hunnen buitenlandsche reis in de residentie terug verwacht.

Naar men verneemt zal Z. K. H. prins Frederik zich den 8en der volgende maand weder uit de residentie naar Muskau (Pruissen) begeven.

De graaf R. Appony, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het engelsche hof, bevindt zich thans in de residentie. Den 11en September zal er bij den baron von Doblhoff een groot diner ter eere van den graaf Appony plaats hebben. Al de zich in de residentie bevindende leden van het corps diplomatique zijn tot bijwoning van dit diner uitgenoodigd.

Naar men verneemt zullen de Maleijers omstreeks de helft der volgende maand uit de gevangenis van Rotterdam naar hier worden overgebracht.

Heden, 27 Augustus (oude stijl 15 Augustus) wordt

in Rusland de feestdag van Maria Hemelvaart gevierd. Bij deze gelegenheid is op het groot stedelijk badhuis te Scheveningen in de appartementen van HH. KK. HH. den kroonprins en de kroonprinses van Wurtemberg een pligtige dienst verrigt door den grieksch geestelijke Prozoros, die daartoe van Amsterdam herwaarts was overgekomen. Zoo als men weet is H. K. H. de kroonprinses van Wurtemberg, eene russische prinses (zuster van de regerende Keizer Alexander II).

GOUDA, 27 Aug. De veemarkt was heden met tamelijken aanvoer, het melkvee vlog te verkoopen, schapen met goeden aanvoer tot verhoogde prijzen verkocht, varkens met goeden aanvoer als voren, Kaas: 40 wagen schots goed van f 19 tot f 21 eerste kwaliteit f 22 tot f 25, boter geringen aanvoer, goed boter f 1,25 tot f 1,30 het f . wei boter f 1,05 tot f 1,10.

GRONINGEN, 26 Aug. Door de aanhoudende droogte is er niet alleen op vele plaatsen in deze provincie gebrek aan water, zoodat er soms water ter drinking van het vee moet worden aangevoerd, of het vee op stal moet worden gebracht, maar voeden op dit oogenblik ook onderscheidene veenbranden, en wel in hevigen graad, te Pekel-A, Stads kanaal, Marum en Leek. Er is reeds zeer veel turf verbrand, en er bestaat groote vrees, dat er nog grootere onheilen zullen ontstaan. (H.)

ZEVENHUIZEN, 25 Aug. Gisteren ontstond in de Veenen der gemeente Marum een felle brand. Door den aanhoudenden sterken wind was er aan geen stuiten te denken; waardoor meer dan f 18000 aan turf en omstreeks f 2000 aan hooi en granen, behalve de boerenbehuizing in de Linde eene prooi der vlammen is geworden. Men hoopt door het vallen van den wind den verderen voortgang te kunnen stuiten.

VLEDDER, 26 Aug. De hoop op een ook maar middelmatigen oogst van boekweit is geheel vervlogen. Eerst heeft de bloem veel geleden door de verzorgende hitte van de eerste Augustusdagen, daarna door de aanhoudende droogte en eindelijk door de felle oostewinden, die voor een paar dagen het hunne tot deze ongelukkige uitkomst rijkelijk bijgedragen hebben. (Amst. Cour.)

RIJSSSEN, 25 Aug. Sedert een paar dagen heerscht hier in een gedeelte van de gemeene-weidegronden, die grootendeels uit veen bestaan, brand, die zich zoo zeer uitbreidt, dat reeds eenige in de nabijheid gelegen woningen daardoor in gevaar verkeeren, en de bewoners aanstalten beginnen te maken zete ontroimen. Aan blussen valt niet te denken, daar hier volslagen gebrek aan water is. Het vuur heeft zich reeds naar het noorden mogt verplaatsen, dan loopt het gemeente-veen groot gevaar door het vuur bereikt te worden, en de aanzienlijke hoeveelheid turf, daar thans aanwezig en eene waarde van verscheiden duizenden guldens hebbende zou voor de ingezetenen verloren gaan. (Amst. Ct.)

ALMELO, 26 Aug. Voor eenige dagen is, onder de gemeente Wierden, in de buurschap het Hexel, een brand in de veengronden ontstaan, die nog steeds voortwoedt. Voor duizende guldens turf is reeds verbrand, terwijl sommige woningen groot gevaar loopen en er een verbrand is. De groote droogte, gepaard met een hevigen wind, vrijdelt tot heden alle pogingen, tot stuiting van het vuur aangewend.

ZWOLLE, 25 Aug. Het geheimzinnig verdwenen kindje in het naburige gebucht den Ham, is thans wedergevonden, doch helaas in welken toestand! Nadat men reeds al het zoeken moede was, wilde de burgemeester van den Ham het echter niet opgeven; het kind moest en zou te regt. Men gebruikte een speurhond en vond het lijke van het kind zwaar verwond onder de aarde. Men had vermoeden op een meisje, dat reeds vroeger gezegd had te moeten bevallen; en deze heeft voor den heer regter-commissaris der regtbank te Deventer, die, vergezeld van vier doctoren, heden de zaak in loco heeft onderzocht, betoend het kind, tijdens de vrouw die het in bewaring had genomen, afwezig was, te hebben gestolen. Het eerst eehen doek in den mond te hebben gestopt, daarna het een mes, dat zij heeft aangewezen en bebloed is gevonden, in de zijde te hebben gestoken en het vervolgens tegen den post van de denr te hebben geslagen. Wanneer haar opgeven, dat zij het enkel deed om haren minnaar te kunnen overtuigen, dat zij bevalen was, waarheid bevat, weet men waarlijk niet of men zich meer over deze buitengewone afschuwelijke vreedminnaar tot eene echtverbindtenis te noodzaken, moet verwonderen. (H.)

TER NEUZEN, 25 Aug. Eergisteren, Zondag morgen zijn de maréchaussées uit Hulst, op de grenzen onder de gemeente Clinge, met belgische jachtstroopers in strijd geweest. Door de maréchaussées achtervolgd zijn zij op de vlugt gegaan, doch op de grenzen gekomen hebbende een der stroopers halt gehouden en op zijne vervolgers aangelegd. De naast bij zijnde maréchaussée merkte dat naauwelijks op, of kwam hem haastig voor, door hem met een gewerschot in het been te treffen. De stroopers hebben elkander over de grenzen weten te redden. (H.)

